

11.12.2013

1 Asia

Taksien välitysjärjestelmään liittyminen Sotkamon ja Vuokatin alueilla.

2 Osapuolet

Sotkamon Taksikeskus Oy, Sotkamo

Toimenpidepyynnön tekijä: Kähkönen Antero Tmi, Sotkamo

3 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta.

4 Asian vireilletulo

Toimenpidepyynnön tekijä on vuonna 2010 tehnyt toimenpidepyynnön Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle Sotkamon Taksikeskus Oy:n tilausvälitysjärjestelmään liittyminen ehdoista. Aluehallintovirasto on tutkinut asiaa (PSAVI-2010-01871/Yr-61) ja todennut lausunnossaan 24.11.2010, ettei asiassa ole saatu näyttöä siitä, että Kähköselle olisi asetettu muista yrittäjistä poikkeavia ehtoja Sotkamon Taksikeskus Oy:n välityspalveluun liittymiselle tai että ehdot sisältäisivät kilpailunrajoituslain (nykyisin kilpailulaki) vastaisia menettelyjä.

Kähkönen on aluehallintoviraston antaman lausunnon jälkeen saattanut saman asian Kilpailuviraston (1.1.2013 alkaen Kilpailu- ja kuluttajavirasto, jäljempänä virasto) käsiteltäväksi. Kähkönen on kysynyt toimenpidepyynnössään, onko kyse kartellista tai monopoliaseman väärinkäytöstä.

5 Asiaselostus ja ratkaisun perustelut

Aluehallintoviraston lausunnossa esitetyn mukaan Kähkönen on aluehallintovirastolle tekemässään toimenpidepyynnössään tuonut esille, että Kähkönen on hakenut liittymistä vuokrasopimuksella Sotkamon Taksikeskus Oy:n piiriin. Hakemus on hyväksytty seuraavilla ehdoilla:

- Kähkösen on päivystettävä Sotkamon keskustan ja Vuokatin tolilla
- Kähkösen on päivystettävä Sotkamon Taksikeskuksen työvuorolistan mukaisesti
- Sotkamon Taksikeskukselle ei saa olla maksuja rästissä

Kähkönen katsoo voivansa päivystää missä kohtaa kuntaa tahansa, koska hänen lupansa on kuntakohtainen. Sotkamon Taksikeskus Oy:n puheenjohtajan Markus Kolarin mukaan Kähkönen ei voi päivystää oman työvuorolistan mukaisesti, koska hän saisi olla enemmän töissä kuin muut listassa olevat autoilijat. Muutaman kuukauden ajan Kähkösen autossa ei ole ollut

11.12.2013

yhtiön mainoksia, jonka johdosta häneltä on laskutettu 600,00 euron summaa, jota Kähkönen ei ole maksanut. Sotkamon Taksikeskus Oy:ssä on käytäntö, että auton tilausvälityslaite ei enää tarjoa kyytejä, kun listan mukainen ajovuoro päättyy. Kähkönen on tehnyt valituksen Sotkamon Taksikeskus Oy:n ehtoja vastaan.

Aluehallintovirasto on selvittänyt asiaa tarkastelemalla erityisesti sitä, liittyykö Kähkösen riitauttamiin taksien välityspalveluun liittymistä koskeviin ehtoihin Kähkösen kannalta syrjintää tai poissuljentaa tai onko ehtoja muutoin pidettävä kilpailunrajoituksista annetun lain (480/1992) vastaisina. Aluehallintovirasto on toimenpidepyynnön johdosta selvittänyt myös sitä välittääkö Sotkamon Taksikeskus Oy tilauksia ajovuoron ulkopuolella ajaville yrittäjille ja sitä saako välityspalvelun piiriin hyväksytyt yrittäjät ottaa vastaan tilauksia muista järjestelmistä.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on tutkinut asiaa ja todennut lausunnossaan, ettei asiassa ole saatu näyttöä siitä, että Kähköselle olisi asetettu muista yrittäjistä poikkeavia ehtoja Sotkamon Taksikeskus Oy:n välityspalveluun liittymiselle tai että ehdot sisältäisivät kilpailunrajoituslain (nykyisin kilpailulaki) vastaisia menettelyjä. Kähköstä ei ole myöskään estetty liittymistä Sotkamon Taksikeskus Oy:n välityspalveluun.

Aluehallintoviraston lausunnon jälkeen Kähkönen on saattanut saman asian Kilpailuviraston käsiteltäväksi. Kähkönen ei tässä yhteydessä esittänyt uusia tosiseikkoja toimenpidepyyntönsä tueksi.

Virasto laati 29.11.2013 asiassa päätösluonnoksen, jonka mukaan virasto jättää asian tutkimatta päätösluonnoksessa esitetyn perustein. Virasto kuuli Kähköstä päätösluonnoksesta. Vastineessaan 9.12.2013 Kähkönen toi vielä esille, että Kainuun taksivälityksen säännöt kieltävät kahden tilauslaitteen käytön samassa autossa, mikä estää Kähköstä saamasta sekä Kainuun Sote-yhtymän VPL-laissa tarkoitettuja tilauksia että Kelan tututaksi-tilauksia. Lisäksi Kainuun Taksivälitykseen liittyminen edellyttää Kähkösen siirtymistä nykyiseltä asemapaikalta päivystämään tolpile, sillä tilaukset on lähtökohtaisesti ohjattu niille. Virasto on ottanut Kähkösen vastineen huomioon asian ratkaisussa.

Viraston asiassa soveltama tutkimatta jättämistä koskeva säännös:

Kilpailulain 32 §:ssä on säännös asioiden tutkimatta jättämisestä Kilpailu- ja kuluttajavirastossa. Pykälän 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Säännöstä koskevien perustelujen (HE 88/2010) mukaan viraston on suunnattava voimavaransa niin, että se puuttuu ensisijaisesti kilpailun toimivuuden, kansantalouden ja yleisen edun kannalta merkittäviin kilpailunrajoituksiin sekä kaikkein vakavimpiin kilpailunrajoituksiin.

11.12.2013

Lain perustelujen mukaan virasto jättää asian tutkimatta, jos sen tutkiminen ei ole tarpeen lain tavoitteiden eli terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaamiseksi. Asia voidaan jättää tutkimatta esimerkiksi silloin, jos menettelyn ei katsota olevan niin laajaa tai tuomittavaa, että sillä olisi kilpailulle haitallisia vaikutuksia. On myös mahdollista, että toimenpidepyynnössä kuvattuun ongelmaan on jo puututtu tai ongelmat johtuvat markkinoiden murrostilanteesta, eikä asiaa ole sen vuoksi syytä selvittää.

Kilpailulain 32 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan virasto jättää asian tutkimatta, jos kilpailua kyseisillä markkinoilla voidaan epäilystä kilpailunrajoituksesta huolimatta pitää kokonaisuudessaan toimivana. Säännöksen perusteluissa todetaan, että asia voidaan jättää tutkimatta 2 momentin 2 kohdan nojalla esimerkiksi silloin, jos virasto on jo aiemmin selvittänyt kilpailuolosuhteita kyseisillä markkinoilla.

Virasto on tehnyt asiassa tutkimatta jättämistä koskevan päätöksen seuraavin perustein:

Nyt kyseessä olevassa asiassa näyttäisi olevan kyseessä yksittäinen tilausvälityskeskukseen ehtoja koskeva toimenpidepyyntö, eikä virastolla ole muutoin tiedossa, että muut kyseisen alueen taksiautoilijat olisivat kokeneet tilausvälityskeskukseen ehtojen rajoittavan kilpailua. Nämä seikat liittyvät olennaisesti siihen, että viraston tulee lain mukaan käyttää toimivaltaansa kilpailulain tavoitteiden mukaisesti ja asettaa niiden perusteella tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Kilpailulain tavoitteiden mukaisesti viraston tulee keskittyä erityisesti kansantalouden ja yleisen edun kannalta merkittävien kilpailunrajoitusten selvittämiseen. Koska toimenpidepyyntö näyttäisi koskevan yksittäistä tapausta rajatulla alueella, asiassa ei ilmeisemmin ole kyse kansantaloudellisesti merkittävästä asiasta.

Virasto kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että taksialaa koskee Suomessa oma erityislainsäädäntönsä, jonka perusteella muun muassa taksipalvelujen tarjontaa ja palveluista perittyä hintaa säännellään. Tarjonnan määrä ja hinnoittelu määräytyvät siten käytännössä suoraan sääntelyn kautta, minkä vuoksi normaalit markkinamekanismit eivät toimi alalla. Virasto on jo aiemmin tutkinut useita taksialaa koskevia asioita, joiden yhteydessä on arvioitu sääntelyn vaikutusta markkinoiden toimintaan.¹

Näin ollen viraston suorittamalla tutkinnalla ja siitä saatavalla tuloksella ei todennäköisesti olisi olennaista merkitystä kilpailulain perustavoitteen eli terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaamisen kannalta. Vaikka taksialan kilpailua ei voidakaan lain 32 §:n 2 momentin 2 kohdan sanamuodon mukaisesti pitää kokonaisuudessaan toimivana, näyttäisi kuitenkin sil-

¹ Esimerkiksi KKV:n päätös asiassa dnro 630/61/2007, annettu 22.6.2010, kappaleet 85 ja 86. Päätös saatavilla www-osoitteesta <http://www.kilpailuvirasto.fi/cgi-bin/suomi.cgi?luku=ratkaisut/muut-ratkaisut&sivu=ratk/r-2007-61-0630> sekä taksialan sääntelyä koskeva kirjoitus Kilpailuviraston julkaisussa Kilpailukatsaus 2: Viisas sääntely – toimivat markkinat (2011).

11.12.2013

tä, ettei toimenpidepyynnössä esitetyn kilpailunrajoituksen tarkempi tutkiminen todennäköisesti johtaisi siihen, että terve ja taloudellinen kilpailu taksimarkkinoilla toteutuisi. On otettava myös huomioon, ettei aluehallintovirasto ole edellä todetusti selvitystensä perusteella katsonut Sotkamon Takikeskus Oy:n menetelleen kilpailulain vastaisesti. Virasto jättää asian siten tutkimatta.

Viraston päätös tutkimatta jättämisestä ei sisällä arviota epäillyn kilpailunrajoituksen lainmukaisuudesta. Mikäli virasto saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä, että asiassa käsitellyllä toiminnalla on merkitystä terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun kannalta, virasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

6 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 1 §, 32 § ja 50 §.

7 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

8 Lisätiedot

Lisätietoja antaa tutkimuspäällikkö Henrikki Oravainen, puh. 029 505 3366, etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Apulaisjohtaja Valtteri Virtanen

Tutkimuspäällikkö Henrikki Oravainen